

ZKUŠEBNÍ OTÁZKY Z POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

Paleografie: základní literatura – definice oboru - typy písma: kapitála (*capitalis quadrata*, *capitalis rustica*), unciála, polounciála, římská kurzíva (starší římská kurzíva, mladší římská kurzíva), národní písma (jednotlivé typy, jejich lokalizace), karolinská minuskula (+ diplomatická minuskula, papežská/kuriální minuskula), gotické písmo (gotická minuskula, textura, bastarda, gotická kurzíva), humanistické písmo psané i tiskové (antikva), novogotické písmo psané (česká novogotická kurzíva, česká novogotická polokurzíva, německá novogotická kurzíva, kurent) i tiskové (šwabach, fraktura) – praktická část: 1. rozeznání ukázky s výše uvedenými typy písma, s výjimkou národních písem; 2. transliterace ukázky (texty čtené na semináři)

Diplomatika: definice oboru – významné osobnosti (Mabillon, Ficker, Sickel) – listiny, mandáty, listy, aktový materiál, úřední knihy – formy dochování diplomatického materiálu (originál, koncept, opis) – vnější znaky diplomatického materiálu – vnitřní znaky diplomatického materiálu – falza – edice středověkého listinného a listového materiálu bohemikálního charakteru (diplomatářové edice, registové edice – názvy a časový rozsah zpracovaných období jednotlivých edičních řad), jména významných editorů (František Palacký, Josef Emler, Gustav Friedrich, Jindřich Šebánek)

Chronologie: základní literatura – rok měsíční - juliánský kalendář – gregoriánský kalendář a jeho prosazení – počítání roků v minulosti – počátky roku – týden – denní datování podle římského kalendáře – datování podle církevního kalendáře – členění dne na hodiny - praktická část: převod data (s využitím příručky Bláhové či Friedricha)

Heraldika: literatura – vývoj heraldiky – části erbu (základní části, honosné kusy), typy štítu, typy přileb – heraldické tinktury – erbovní figury (heraldické, obecné) - státní heraldika - praktická část: blason erbu (výběr z knihy Čarek, Městské znaky v českých zemích)

Sfragistika: literatura – definice oboru – typy pečetí – pečetní látka – tvar pečetí – pečetní obraz – způsob připevnění pečetí.

Archivnictví: pojmy archivní fond, archivní sbírka – síť archivů v ČR

Genealogie: definice oboru – základní pojmy, jejich vymezení

Epigrafika: definice oboru – nápisové památky podle způsobu vyhotovení, z hlediska materiálového, podle primárního umístění, podle obsahu – písma nápisových památek

Historická metrologie: definice oboru – délkové míry, plošné míry, duté míry staročeské, rakouské – metrická soustava

Kodikologie: literatura (skripta) – definice oboru – definice rukopisu – skriptoria – psací látky obvyklé u rukopisů – rukopisy podle využití – foliace, paginace – iluminované rukopisy – praktická část: identifikace iluminovaného rukopisu (iluminace prezentované ve výuce)

Numismatika: literatura – definice oboru – mincovní regál - mincovní a měnové jednotky - denárová měna – grošová měna – tolarová měna – konvenční měna – rakouská/zlatníková měna – korunová měna Rakouska Uherska – korunová měna ČSR – reforma Václava II. – kalada – bankrot 1811 – jáchymovské ražby Šliků - praktická část: určení typu mince: denár, brakteát, pražský groš (zde líc, rub), tolar

(Je-li ve výše uvedeném soupisu uvedena literatura, rozumí se veškeré knižní tituly prezentované na semináři. Znalost bibliografických údajů – jména autora a názvu knihy - je považována za základní)